

Леонід Бакаєв, д.е.н., проф.

(професор каф. «Менеджмент, публічне управління та адміністрування», Державний університет інфраструктури та технологій)

ORCID ID: 0000-0002-6310-9359

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ ТОВАРАМИ З КРАЇНАМИ СНД

У статті розглянуто структури експорту та імпорту України товарів, класифікованих за технологічними категоріями, та географічні структури експорту й імпорту України до (з) країн СНД за період 2009-2018 рр. Аналіз товарних структур виявив тенденцію до скорочення експорту й імпорту Україною товарів, класифікованих за технологічними категоріями, у період 2014-2018 рр. порівняно з періодом 2009-2013 рр. Географічні структури експорту й імпорту України зазнали також суттєвих змін. У період 2014-2018 рр. порівняно з 2009-2013 рр. частки експорту та імпорту товарів з країн СНД суттєво зменшились (відповідно на 17,0% та 16,3%).

Визначено порівняльні переваги зовнішньої торгівлі України товарами, класифікованими за технологічними категоріями, з окремими країнами СНД за період 2014-2018 рр. Для дослідження порівняльних переваг зовнішньої торгівлі України з країнами СНД був обраний індекс Г. Лафея. Результати розрахунків показали наявність порівняльних переваг у зовнішній торгівлі з більшістю країн СНД, зокрема найбільші порівняльні переваги Україна мала у торгівлі середньотехнологічною продукцією з Казахстаном, Туркменістаном, Узбекистаном, а також високотехнологічною продукцією – з Росією, Казахстаном, Білоруссю.

Ключові слова: СНД, зовнішня торгівля, товарна структура, географічна структура, експорт товарів, імпорт товарів, порівняльні переваги у зовнішній торгівлі, індекс Г. Лафея.

Постановка проблеми. Міжнародна торгівля є однією з найбільш розвинених форм міжнародних економічних відносин, сучасний етап розвитку яких характеризується розвитком процесів регіонального міждержавного співробітництва та інтеграції країн у світовий економічний простір.

Обрання зовнішньої торгівлі України товарами з країнами СНД як предмет дослідження не є випадковим. По-перше, практично відсутні наукові дослідження зовнішньої торгівлі України з країнами СНД, товарних ринків країн СНД та конкурентоспроможності товарів України на цих ринках. По-друге, зовнішня торгівля товарами України з країнами СНД не досліджувалась в останні роки у розрізі торгівлі товарами, класифікованими за технологічними категоріями. По-третє, зовнішня торгівля України з країнами СНД, хоча і значно скоротилася в період 2013-2018 рр., все ж становить її значну частку (у 2018 році частка експорту товарів України до країн СНД становила 14,8% загального експорту товарів країни, частка імпорту товарів з країн СНД – 23,1% імпорту товарів країни, зовнішньоторговельний товарний обіг – 19,4%).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням стану і тенденцій розвитку зовнішньої торгівлі України присвячено чимало публікацій вітчизняних дослідників, серед

© Бакаєв Л. О., 2020

яких можна відзначити наукові праці [1-6], але в яких дуже фрагментарно згадується зовнішня торгівля товарами України з країнами СНД (переважно подаються загальновідомі статистичні дані). Більш ґрунтовні дослідження зовнішньої торгівлі України з країнами СНД проводили російські науковці, але ще в часи активної роботи України в цій Співдружності [7,8]. На сьогодні відсутні вітчизняні наукові дослідження зовнішньої торгівлі України товарами, класифікованими за технологічними категоріями, з окремими країнами-членами СНД та будь-які аналітичні дослідження з цієї проблематики.

Метою статті є: виявлення тенденцій і структури зовнішньої торгівлі України товарами, класифікованими за технологічними категоріями, з СНД в цілому та з окремими країнами-членами Союзу; оцінка порівняльних переваг зовнішньої торгівлі України цими товарами; визначення рівня внутрішньогалузевої торгівлі товарами між Україною та країнами СНД.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зовнішньоекономічна діяльність в умовах активізації процесів глобалізації відіграє все більшу роль для будь-якої країни. Україна є країною з відкритою економікою, про що свідчить один з показників відкритості – зовнішньоторговельна квота, яка для України у 2014-2018 рр. дорівнювала в середньому 105,6%. З країн СНД найбільш відкриті економіки за цим показником в означений період мали Білорусь (125,1%), Киргизстан (108,8%) та Молдова (89,0%).

Зовнішню торгівлю України товарами з країнами СНД, класифікованими за технологічними категоріями, можна охарактеризувати таким чином. В період 2014-2018 рр. порівняно з 2009-2013 рр. частка експорту товарів у сукупному експорті України до країн СНД зменшилась у середньому з 36,1% до 19,1%, зокрема продуктів первинної переробки сировини та низькотехнологічної продукції – з 16,6% до 9,6%, а середньо- і високо-технологічної продукції – з 16,4% до 7,1%, що спричинило сукупне падіння експорту товарів цих категорій на 11,8 млрд дол. США (табл.1).

Таблиця 1. Структура експорту України товарів, класифікованих за технологічними категоріями, до країн СНД, %

1	Експорт		
	2009-2013 (середня за період)	2014-2018 (середня за період)	2018
2	3	4	
СП	2,37	2,09	1,90
ППСП1	5,89	3,21	2,46
ППСП2	3,83	1,94	1,96
НТП1	0,40	0,33	0,25
НТП2	6,46	4,11	3,16
СТП1	0,61	0,14	0,10
СТП2	8,13	2,33	1,55
СТП3	4,84	2,82	1,85
ВТП1	1,82	0,80	0,64
ВТП2	1,00	0,98	0,72
НКП	0,71	0,32	0,24
Усього СНД	36,07	19,09	14,84

Джерело: авторські розрахунки [9]

Примітка. Сировинні продукти (СП) – свіжі фрукти та овочі, м'ясо, рис, какао, чай, кофе, деревина, вугілля, сира нафта, газ тощо; Продукти первинної переробки сировини сільського господарства та лісової промисловості (ППСП1): готові вироби з м'яса, фруктів, напої, вироби з деревини, рослинні олії тощо. Інші продукти первинної переробки сировини (ППСП2): рудні концентрати, продукти переробки нафти та гуми, цемент, скло тощо. Низькотехнологічні продукти – текстильні/кластери моди продукти (НТП1): тканини, одяг,

ІНШІ СФЕРИ ЕКОНОМІКИ

головні убори, взуття, шкіряні вироби, туристичні товари. Інші низькотехнологічні продукти (НТП2): гончарні вироби, кераміка, прості металеві вироби, меблі, ювелірні вироби, іграшки, пластикові вироби тощо.

Середньотехнологічні продукти – автомобільної промисловості продукти (СТП1) – легкові і вантажні автомобілі, автобуси, мотоцикли, запчастини до автомобілів та мотоциклів тощо. Середньотехнологічні продукти переробної промисловості продукти (СТП2): синтетичні волокна, хімічні вироби та фарби, добрива, пластик и,чавун, труби тощо. Середньотехнологічні продукти – машинобудівної промисловості продукти (СТП3) – електродвигуни, промислові машини, насоси, комутаційне обладнання, кораблі, годинники тощо. Високотехнологічні продукти – продукти електроніки та електротехніки (ВТП1) – офісне/ обробки даних/ телекомунікаційне обладнання, телевізори та радіоприймачі, транзистори, турбіни, електрогенеруче обладнання тощо. Високотехнологічні продукти – інші високотехнологічні продукти (ВТП2) фармацевтичні та медичні вироби, літаки та космічні апарати, оптичні та вимірювальні інструменти та вироби , кіно- та фотоапарати, радіоактивні матеріали тощо[10, стор. 7; 11]

Україна скоротила імпорт сировинних продуктів з країн СНД майже у 3,3 рази в період 2009-2018 рр. до 5,9% сукупного імпорту у 2018 р. У 2014-2013 рр. порівняно з 2014-2018 рр. частка імпорту усіх інших технологічних категорій товарів з країн СНД незначно зменшувалась у середньому не більше 1% (табл. 2).

Таблиця 2. Структура імпорту України товарів , класифікованих за технологічними категоріями, з країн СНД ,%

1	Імпорт		
	2009-2013 (середня за період)	2014-2018 (середня за період)	2018
СП	2	3	4
СП	23,60	7,20	5,88
ППСП1	1,97	1,38	1,05
ППСП2	6,98	8,94	9,50
НТП1	0,26	0,29	0,25
НТП2	1,78	1,39	1,41
СТП1	0,73	0,39	0,45
СТП2	3,02	3,16	2,48
СТП3	1,48	1,00	0,92
ВТП1	1,42	1,41	0,95
ВТП2	0,43	0,25	0,15
НКП	0,19	0,15	0,07
Усього СНД	41,87	25,56	23,13

Примітка. Див. примітки до таблиці 1.

Джерело: авторські розрахунки [9]

У період 2014-2018 рр. порівняно з 2009-2013 рр. частки експорту та імпорту товарів з країн СНД суттєво зменшились (відповідно на 17,0% та 16,3%), причому частка Росії у зниженні експорту та імпорту України становила відповідно 13,7% та 15,7%. Єдиною країною, з якої збільшився імпорт товарів у 2014-2018 рр. порівняно з 2009-2013 рр. була Білорусь (на 2,1% до 6,8%) (табл. 3).

Таблиця 3. Порівняльні переваги і невігоди України у зовнішній торгівлі товарами на світовому та країн СНД ринках (індекси Г. Лафея- середні за період 2009-2013 рр.)

Країна	СП	ППСП1	ППСП2	НТП1	НТП2	СТП1	СТП2	СТП3	ВТП1	ВТП2	НКП
СВІТ	-7,58	3,05	0,33	-0,74	4,54	-2,32	6,52	-1,17	-1,27	-1,58	0,23
СНД	-24,08	5,68	-3,07	0,24	6,64	-0,02	7,40	4,83	0,79	0,86	0,74
Азербайджан	-26,51	7,08	-2,09	-0,12	11,7	0,42	3,78	2,62	1,51	1,10	0,51
Білорусь	5,01	4,65	-27,60	-0,11	8,45	-0,30	3,83	0,59	1,08	0,66	3,74
Вірменія	0,31	-1,18	-0,10	0,05	5,26	0,07	-4,66	0,61	0,57	-0,02	-0,91
Казахстан	-29,99	8,77	-9,47	0,40	4,00	0,34	17,7	4,86	2,14	1,17	0,06
Киргизстан	-6,53	7,56	0,11	-0,26	0,45	-0,31	0,50	0,39	-1,87	0,35	-0,39
Молдова	-6,53	7,56	0,11	-0,26	0,45	-0,31	0,50	0,39	-1,87	0,35	-0,39
Росія	-26,27	4,40	1,40	0,33	6,21	0,07	6,61	5,58	0,69	0,65	0,33
Таджикистан	-14,09	5,58	1,93	0,01	0,70	0,00	1,85	1,24	1,58	1,13	0,07
Туркменістан	-14,02	6,24	-16,20	-0,87	6,66	0,83	11,4	3,36	1,14	1,43	0,02
Узбекистан	-20,60	7,97	-0,65	-2,57	3,48	-4,25	2,75	8,01	1,14	4,76	-0,03

Примітка. Див. примітки до таблиці 1.

Джерело: авторські розрахунки [9]

Серед країн СНД найкрупнішими торговельними партнерами України за показником зовнішньоторговельного товарного обігу у 2018 році були Росія, Білорусь і Молдова (усього 17,0 % зовнішньоторговельного товарного обігу України), за показником експорту товарів – Росія, Білорусь, Молдова (усього 12,1% експорту товарів України), за показником імпорту товарів – Росія, Білорусь, Азербайджан (усього 21,6% імпорту товарів України) (табл. 3).

На практиці для кількісної оцінки порівняльних переваг використовуються різні методи, наприклад, індекси Баласса, Прудмана – Реддинга, відносний індекс чистого експорту, індекс Лафея, індекси порівняльних переваг зовнішньої торгівлі Воллраса та інші [12].

Для дослідження порівняльних переваг зовнішньої торгівлі України з країнами СНД нами був обраний індекс Г. Лафея з таких міркувань. Цей індекс доцільно використовувати, коли аналізуються відносини між двома бізнес-партнерами (у нашому випадку України і кожної країни СНД). Він дає змогу аналізувати позицію кожного окремого продукту в структурі зовнішньої торгівлі країни або групи країн. Позитивне значення індексу Лафея показує існування порівняльної переваги у зовнішній торгівлі України з окремими країнами СНД та СНД в цілому.

Результати розрахунків індексу Лафея стосовно зовнішньої торгівлі України товарами, класифікованими за технологічними категоріями у 2013-2018 рр., з країнами-членами СНД та СНД в цілому, наведено в табл. 4.

Аналіз даної таблиці показує, що Україна мала найбільші порівняльні переваги у зовнішній торгівлі товарами, класифікованими за технологічними категоріями, з такими країнами СНД, а саме: ППСП1 (в торгівлі з Казахстаном, Азербайджаном і Туркменістаном); НТП2 – в торгівлі з Росією, Білоруссю та Туркменістаном; СТП2 – у торгівлі з Туркменістаном. і Казахстаном; СТП3 – у торгівлі з Росією, Казахстаном і Узбекистаном; ВТП1 – у торгівлі з Казахстаном, Білоруссю та Азербайджаном; ВТП2 – у торгівлі з Росією, Киргизстаном та Туркменістаном; НКП – у торгівлі з Білоруссю, Молдовою та Росією. На світовому ринку Україна зберегла порівняльні переваги тільки у торгівлі СП, ППСП1, НТП2 та СТП 2.

Таблиця 4. Порівняльні переваги і невігоди України у зовнішній торгівлі товарами на світовому та країн СНД ринках (індекси Г. Лафея- середні за період 2014-2018 рр.)

Країна	СП	ППСП1	ППСП2	НТП1	НТП2	СТП1	СТП2	СТП3	ВТП1	ВТП2	НКП
СВІТ	2,65	5,13	-2,71	-0,75	3,36	-2,47	1,12	-2,27	-2,65	-1,63	0,21
СНД	-7,82	5,48	-11,84	0,30	7,72	-0,41	-0,37	5,09	-0,63	2,00	0,49
Азербайджан	-14,34	11,77	-3,47	-0,50	4,54	0,04	0,01	1,04	0,63	1,02	-0,73
Білорусь	10,20	5,64	-25,44	0,29	6,87	-0,62	-0,04	0,57	0,86	0,74	0,94
Вірменія	2,43	-0,25	-0,29	0,00	3,03	0,01	-1,46	0,13	0,26	0,32	-4,20
Казахстан	-26,23	15,36	-1,11	0,62	2,06	0,17	0,84	6,30	1,86	0,84	-0,71
Киргизстан	-6,27	4,91	-0,01	-0,04	0,57	-1,23	0,26	0,62	-0,10	1,17	0,11
Молдова	0,13	-0,21	1,33	-1,23	-2,55	0,00	1,13	0,30	0,10	0,29	0,72
Росія	-12,69	1,12	-4,36	0,56	8,68	-0,19	-0,98	7,04	-1,53	1,99	0,36
Таджикистан	-7,07	5,28	0,16	-0,42	0,31	-0,04	0,30	0,51	0,37	0,60	0,00
Туркменістан	4,56	8,56	-22,66	-2,12	5,90	0,07	2,94	1,62	0,45	1,11	0,06
Узбекистан	-12,27	10,02	0,28	-5,92	2,62	-1,97	-7,79	4,48	0,38	10,23	-0,08

Примітка. Див. примітки до таблиці 1.

Джерело: Авторські розрахунки [9]

Висновки та пропозиції. Скорочення в період 2014-2018 рр. порівняно з 2009-2013 рр. частки експорту товарів у сукупному експорті України до країн СНД зменшилась у середньому з 36,1% до 19,1%, зокрема продуктів первинної переробки сировини та низькотехнологічної продукції, що спричинило сукупне падіння експорту товарів цих категорій на 11,8 млрд. дол США. Україна скоротила імпорт сировинних продуктів з країн СНД майже у 3,3 рази в період 2009-2018 рр. до 5,9% сукупного імпорту у 2018 р.

Географічні структури експорту і імпорту України зазнали також суттєвих змін. У період 2014-2018 рр. порівняно з 2009-2013 рр. частки експорту та імпорту товарів з країн СНД суттєво зменшились (відповідно на 17,0% та 16,3%).

Серед країн СНД найкрупнішими торговельними партнерами України за показником зовнішньоторговельного товарообігу у 2018 р. були Росія, Біларусь і Молдова (усього 17,0 % зовнішньоторговельного товарного обігу України).

Для дослідження порівняльних переваг зовнішньої торгівлі України з країнами СНД був обраний індекс Г. Лафея. Результати розрахунків показали наявність порівняльних переваг у зовнішній торгівлі з більшістю країн СНД, зокрема у торгівлі середньотехнологічною продукцією з Казахстаном, Туркменістаном, Узбекистаном, а також високотехнологічною продукцією – з Росією, Казахстаном, Білоруссю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Головань Д.В. Динамика структуры внешней торговли и международная стратегия экономического развития Украины. *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії і практики*. №3, 2012. С. 98-105.
2. Осацька Ю.Є., Тихонова В.В., Цуркан Л.В. Особливості розвитку зовнішньої торгівлі України в умовах глобалізації. *Економічний простір*. № 105, 2016. С. 14-22.
3. Хасцька О.П. Сучасні тенденції зовнішньоекономічної діяльності України. *Економіка, фінанси, право*. Т. 2. №2. 2017. С. 79-83.
4. Кулешова Г.О., Кафтанова П.О., Ключко Л.В. Регіональні особливості експорту товарів України. *Вісник Харківського національного університету*. №1098. 2014. С. 92-96.
5. Гринь В.П., Ільченко Д.А. Аналіз тенденцій динаміки обсягів та структурних змін у зовнішній торгівлі України. *Приазовський економічний вісник*. Випуск 2. №13. 2019. С. 53-57.

6. Краснодєд Т.Л., Бакіна Т.В. Сучасний стан та товарна структура зовнішньої торгівлі товарами. *Східна Європа: Економіка, бізнес та управління*. Вип.6. №17. 2018. С. 38-43.
7. Савина Н.П. Оценка торгово-экономических отношений стран СНГ. *Международная торговля и торговая политика*. № 4. 2016. С. 83-90.
8. Социально-экономическое развитие постсоветских стран: итоги двадцатилетия.. М.: ИЭ РАН, 2012. 400 с.
9. UNCTADStat Database.Official website. URL:[http:// www. unctadstat.unctad.org](http://www.unctadstat.unctad.org)
10. Lall S. The Technological Structure and Performance of Developing Country Manufactured Exports, 1985-1998. Working Paper Number 44.-Queen Elizabeth House, University of Oxford.-2000.-39 p.
11. SITC rev.3 products,by technological categories (Lall (2000). UNCTADStat. URL: <http://www.unctadstat.unctad.org>
12. Gnidchenko A.A., Salnikov V.A. Net comparative advantage index: overcoming the drawbacks of the existing indices. Basic research program working papers. Series: Economics WP BRP 119/EC/2015. National Research University Higher School of Economics. 2015. 39 p.

REFERENCES

1. Golovan D.V. (2012), Dinamika strukturi vneshney torgovli i mejdunarodnaya strategiya ekonomicheskogo razvitiya Ukraini. *Ekonomika ta upravlinya pidpriymstvami mashinobudivnoy galuzi: problemi teorii i praktiki*. Vol.3. pp.98-105.
2. Osatska Ю.Е.,Tihonova V.V. and TSurkan L.V. (2016), Osoblivosti rozvitku zovnishnyoi torgivli Ukrayini v umovah globalizatsiyi.//*Ekonomichniy prostir*. Vol. 105. pp.14-22.
3. Haetska O.P. (2017), Suchasni tendentsiyi zovnishnyoekonomichnoyi diyalnosti Ukrayini. *Ekonomika, finansi, pravo*. Tom 2. Vol.2. pp.79-83.
- 4 .Kuleshova G.O.,Kaftanova P.O. and Kluchko L.V. (2014), Regionalni ososblivosti eksportu tovariv Ukrayini. *Visnik Harkivskogo natsionalnogo universitetu*. Vol.1098. pp. 92-96.
5. Grin V.P. and Ilchenko D.A. (2019), Analiz tendentsiy dinamiki obsiyagiv ta strukturnih zmin u zovnishniy torgivli Ukrayini.// *Priazovskiy ekonomichniy visnik*. Vol. 2. no.13. pp.53-57.
6. Krasnoded T.L. and Bakina T.V. (2018), Suchasniy stan ta tovarna struktura zovnishnyoi torgivli tovarami.// *Shidna Evropa: Ekonomika, biznes ta upravlinya*. vol.6. no.17. pp. 38-43.
7. Savina N.P. (2016), Otsenka torgovo-ekonomicheskikh otnosheniy stran SNG. *Mejdunarodnaya torgovlya i torgovaya politika*. vol. 4. pp.83-90.
8. Sotsialno-ekonomicheskoye razvitiye postsovetskih stran: itogi dvadtsatiletiya. М.:IE РАН, 2012, 400 p.
9. UNCTADStat Database.Official website, available at: [http:// www. unctadstat.unctad.org](http://www.unctadstat.unctad.org)
10. Lall S. (2000), The Technological Structure and Performance of Developing Country Manufactured Exports, 1985-1998. Working Paper Number 44.-Queen Elizabeth House, University of Oxford. 39 p.
11. SITC rev.3 products,by technological categories (Lall (2000). UNCTADStat, available at: <http://www.unctadstat.unctad.org>
12. Gnidchenko A.A. and Salnikov V.A. (2015), Net comparative advantage index: overcoming the drawbacks of the existing indices. Basic research program working papers. Series: Economics WP BRP 119/EC/2015. National Research University Higher School of Economics. 39 p.

Леонид Бакаев, д.э.н.,проф.

**(профессор каф. «Менеджмент, публичное управление и администрирование»,
Государственный университет инфраструктуры и технологий)**

ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ УКРАИНЫ ТОВАРАМИ СО СТРАНАМИ СНГ

В статье рассмотрены структуры экспорта и импорта Украины товаров, классифицированных за технологическими категориями, и географические структуры экспорта и импорта Украины в (из) стран СНГ за период 2009-2018 гг. Анализ товарных структур выявил тенденцию к сокращению экспорта и импорта Украины товаров, классифицированных по технологическим категориям в период 2014-2018 гг. по сравнению с периодом 2009-2013 гг. Географические структуры экспорта и импорта Украины также существенно изменились в эти периоды. Доли экспорта и импорта товаров в (из) стран СНГ существенно уменьшились (соответственно на 17,0% и 16,3%).

Определены сравнительные преимущества внешней торговли Украины товарами, классифицированными за технологическими категориями, с отдельными странами СНГ за период 2014-2018 гг. Для исследования сравнительных преимуществ внешней торговли Украины со странами СНГ был выбран индекс Г. Лафея. Результаты расчетов показали наличие сравнительных преимуществ во внешней торговле с большинством стран СНГ, в частности наибольшие сравнительные преимущества Украина имела в торговле среднетехнологическими продуктами с Казахстаном, Туркменистаном, Узбекистаном, а также высокотехнологическими продуктами – с Россией, Казахстаном, Беларуссией.

Ключевые слова: СНГ, внешняя торговля, товарная структура, географическая структура, экспорт товаров, импорт товаров, сравнительные преимущества во внешней торговле, индекс Г. Лафея.

*Leonid Bakaiev, Prof., Doctor of Economics
(prof. of the chair «Management, public management and administration», State University of Infrastructure and Technologies)*

THE UKRAINE'S COMMODITY FOREIGN TRADE WITH CIS COUNTRIES

In the article the commodity structures of Ukraine-CIS export and impor, classified after technological categories, and export/ import geographical structures of Ukraine-CIS, are considered for the period 2009-2018. Analysis of commodity export/import structures, classified after technological categories, in a period 2014-2018 comparatively with a period 2009-2013 educed the following. Shares of commodity export in the total Ukraine- CIS countries export diminished from 36,1% to 19,1 % in average, in particular the primary processing of raw material products and low technology products, that entailed the total falling of the commodity export of these categories on 11,8 bln. USD.

Geographical structure of Ukraine-CIS export and import have been changed substantially too. In a period 2014-2018 comparatively with a period 2009-2013 shares of Ukrainr-CIS export and import substantially diminished (accordingly on 17,0% and 16,3%). The largest trade partners of Ukraine are determined among CIS countries in 2018: on the index of foreign trade commodity turnover are Russia, Belarus and Moldova (in all 17.0 % of outwardly-trade circulation of goods of Ukraine); on the index of commodities export - Russia, Belarus , Moldova (all to the 12.1% of the total commodity export of Ukraine), on the index of commodity import are Russia, Belarus , Azerbaijan (all to the 21.6% of the total commodity import of Ukraine).

Comparative advantages of Ukraine's commodity foreign trade, classified after technological categories, with separate countries of the CIS for period 2014-2018 have been determined. There was selected index of G. Lafey for the research of these comparative advantages .The results of calculations showed the presence of foreign trade comparative advantages in with majority of the CIS countries, in particular Ukraine had most advantages in medium technology products trading with Kazakhstan, Turkmenistan, Uzbekistan, and also in hich technology products trading with Russia, Kazakhstan, Belarus.

Keywords: CIS, foreign trade, commodity structure, geographical structure, commodity export, commodity import, foreign trade comparative advantages, G.Lafey's index.